

“El repte de la novel·la era fer versemblant un cas inversemblant”

Gaspar Hernández (la Vall d'en Bas, Garrotxa, 1971), director i presentador de l'espai *L'ofici de viure*, a Catalunya Ràdio, publica a Destino la novel·la *El silenci*, premi Josep Pla. És la seva primera novel·la.

—**La vostra intenció era de proclamar els miracles que poden fer les teràpies espirituals, la medicina alternativa, o només parlar d'un cas concret, sense voluntat de fer-lo representatiu?**

—Primer, el cas concret. Ara bé, a banda de periodista radiofònic em considero un lector, més que no un escriptor, i si un acaba essent les seves lectures, és a partir d'aquestes lectures que ha sorgit la novel·la. No sé de quin racó de l'inconscient sorgeix la novel·la. Sí, és un cas concret sense que es pugui generalitzar. No podem crear falses esperances, però al mateix temps, tant de bo s'investiguessin aquests guariments, perquè n'hi ha molts.

—**Devíeu veure que, tot i que ella no parla —a banda de les reproduccions del seu dietari— la persona que se li adreça, el narrador, li ha de fer costat, no?**

—Exacte. El narrador té coses meves, coses de l'autor, opció que m'agrada.

—**Així, us devíeu sentir còmode, escrivint-la.**

—Sí. I després que el personatge locutor de ràdio no hi és, en moltes novel·les. Literàriament, pensava que podia tenir interès que parlés tota la nit. I com a lector vaig pensar que m'agradaria llegir una novel·la narrada per un locutor. Molts dels escriptors que m'agraden, com Proust, m'agraden per la veu narradora i més per allò que diuen, per la veu hipnòtica que tenen. I pel punt de vista i la veu narradora era molt important que la novel·la fos escrita en primera persona.

—**Què en van dir els metges, del cas a partir del qual construïu la novel·la.**

—Ho consideren un miracle.

—**Què hi diu Gaspar Hernández?**

—Que tant de bo es poguessin investigar aquests casos, l'efecte placebo. Entenc que les farmacèutiques no hi estan gaire interessades. De totes maneres, aquest discurs m'ha

EL TEMPS

Gaspar Hernández va obtenir el darrer premi Josep Pla amb la novel·la *El silenci*, que ha publicat Destino.

vingut després de la redacció de la novel·la. El que volia era escriure una història.

—**Tot i ser una novel·la, hi ha un component no fictici important. Hi apareixen persones reals, com Baltasar Porcel. Per què hi heu afegit aquest component?**

—La història era prou estrafòria, tot i que es basa en un fet real. El cas el vaig trobar inversemblant i el meu esforç va ser fer-lo versemblant. Per això hi vaig incloure personatges reals, per fer autoficció. D'una altra banda, el personatge de Porcel és important com a contrapunt de la protagonista, perquè s'ha guarit gràcies als metges, a diferència d'ella, que no hi confia. L'objectiu d'incloure-hi personatges reals i petits assaigs de medicina era fer ancoratges en la realitat que ens envolta.

—**Així, la novel·la no es converteix en un panegíric de la medicina espiritual, oi?**

—Això ho volia evitar. La literatura pot acollir la paradoxa i, per

tant, la novel·la pot pensar per ella mateixa. No volia fer un pamflet. Volia acollir-hi matisos. La medicina tradicional ha guarit milions de persones. No volia atacar-la. El narrador és completament asèptic sobre les teràpies alternatives.

—**El to espontani correspon al del locutor que xerra davant del micròfon amb un alt grau d'espontaneïtat?**

—Sí. Pretén ser la reproducció del monòleg d'una nit i el repte era aconseguir, amb molta cura, però, la sensació d'oralitat en el llenguatge. I això —sobretot en la manera com són escandides algunes frases, els períodes— hi és reflectit. La part del dietari, no, evidentment, és un dietari ras i curt. La resta té aquesta voluntat, de monòleg parlat.

—**En alguns moments heu utilitzat l'escriptura automàtica?**

—No. Mai no m'he deixat anar. El meu amic i mestre Miquel Pairoli diu que esculpeix cada paraula i jo, salvant totes les distàncies amb ell, he intentat fer això mateix.

—**Us han ajudat alguns autors determinants, a l'hora de fer la vostra primera novel·la?**

—Sobretot, Thomas Bernhard i els japonesos Tanizaki i Kawabata. La idea de la dona despullada adormida és de *La casa de les belles adormides*, de Yasunari Kawabata.

Lluís Bonada